

DOĞU TÜRKİSTAN GERÇEĞİ

TEMMUZ 2020

DOĞU TÜRKİSTAN'DA ADIM ADIM SOYKIRIM!

DOĞU TÜRKİSTAN
BASIN VE MEDYA DERNEĞİ

BİZİ SOSYAL MEDYA
HESAPLARIMIZDAN
TAKİP EDEBİLİRSİNİZ

DOĞU TÜRKİSTAN
BASINMEDYA

TÜRKİSTAN TV

@TURKISTAN_TV

TÜRKİSTAN TV

DOĞU TÜRKİSTAN

ASYA-PASİFİK'TE

YARA OLMAYA DEVAM EDİYOR

Yazar:
Dr. Öğretim
Üyesi Mehmet
ÖZAY

5 Temmuz 2009 tarihinde Çin Halk Cumhuriyeti'nde yaşanan ve tarihe Urumçi Katliamı olarak geçen hadisenin üzerinden on yılı aşkın bir süre geçti.

2009 yılı Haziran ayı sonlarında Uygur kökenli bazı kişilerin Çinliler tarafından öldürülmesini protesto ve hak arama amacıyla başlayan gösteriler 5 Temmuz'da Çin güvenlik güçlerinin saldırıları sonucu yüzlerce Uygurun hayatını kaybetmesiyle sonuçlandı. Bu süre zarfında, katliamla ilgili eleştiriler karşısında Çin hükümeti geri adım atmakta ve/ya bölgedeki Müslüman Türk unsurlarına karşı haklarını iade etme yönünde bir çaba içine girmiş değil.

Aksine o günden bu yana, Çin yönetiminin Doğu Türkistan politikasını siyasal baskı ve etnik temizlik odağına taşıma konusunda süreklilik arz eden bir yaklaşım sergilediğine tanık olunmaktadır. Çin bu yöndeki politikalarına meşruiyet kazandırmak amacıyla üç belâ diye tanımladığı 'terörizm, ayrılıkçılık, dini fundamentalizm' olgularının tümü ile Doğu Türkistan halkını yargılamaktadır.

Bununla birlikte, Çin yönetiminin açıklık, şeffaflık, insan hakları, otonom bölge yasası vb. gibi ulusal ve uluslararası standartlara karşılık gelecek bir yapılanmasının olmaması, bugüne kadar Uygur bölgesindeki politikaları şüpheli ve sorunlu hale getirmektedir.

Topyekün insanlık sorunu

Doğu Türkistan, bir başka adlandırılmayla Sincan Uygur Özerk Bölgesi sorunu, Çin Halk Cumhuriyeti'nin bir sorunu olmanın ötesinde bölgesel ve uluslararası bir nitelik taşımaktadır. Bu sorun, günümüz koşullarında temeli itibarıyla insan hakları bağlamında ele alınsa da, bu durum sorunun çözümü konusunda yeter bir sebep olup olmadığı tartışmalıdır.

Çin merkezi yönetiminin 2017 yılından bu yana Doğu Türkistan halkına yönelik uygulamakta olduğu toplama kampları bir sorun olarak uluslararası arenaya taşınmakla birlikte, bugüne kadar sorunun çözümü konusunda olumlu bir adım atılabilmiş değil.

Bununla birlikte, Çin'de Doğu Türkistanlıların maruz kaldıkları şiddet ve etnik temizlik karşısında ABD Kongresi geçtiğimiz Mayıs ayı sonlarında Çin yönetiminin söz konusu politikalarını dini özgürlükler noktasında değerlendirerek Uygun İnsan Hakları Politikası Yasası adıyla bir yasayı kabul etmesi olumlu bir gelişme olarak değerlendirmek mümkün-

se de, Doğu Türkistanlıların maruz kaldıkları bu şartların gelişiminde ABD'nin şu veya bu şekilde rolü olduğunu da unutmamak gerekir.

Özellikle, 9/11, 2001 gelişmeleri sonrasında dünyanın farklı bölgelerinde olduğu gibi, Çin hükümeti de ABD ile aynı safta yer alarak temelleri belirlenmemiş, muğlak bir terörizmle mücadele olgusunu gündeme taşımıştır. Bu sürecin bir ifadesi olarak Çin yönetimi, tıpkı diğer bazı ülkeler gibi kendi ulusal ve siyasi çıkarları çerçevesinde bölgelerindeki Müslüman toplumları terörle mücadele çerçevesinde şiddet içerikli politikalarının nesnesi haline getirmişlerdir.

Son çeyrek asrı aşkın süreye bakıldığında yüzyılın hemen başındaki bu gelişmeyi ikinci baskı dönemi olarak adlandırmak mümkün. Bu durum, 1990'larda Sovyeter Birliği'nin çözülmesiyle başlayan süreçte, Doğu Türkistan'ın tıpkı diğer Orta Asya Türk Cumhuriyetlerine benzer bir yapı kazanabileceği endişesiyle Pekin yönetiminin siyasi ve askeri kontrolünü artırmasının bir başka aşamasına tekabül ediyor.

Şi Çinping'le yükselen Çin!

Doğu Türkistan halkının maruz kaldığı şiddet ve etnik temizlik uygulamalarını, 2013 yılında devlet başkanlığı koltuğuna oturan ve Mao Zedong'dan sonraki Çin milliyetçisi niteliği ile öne çıkan Şi Çinping'in çeşitli politikaları çerçevesinde değerlendirmek mümkün. Şi Çinping'in, yeniden ve güçlü Çin ideali olarak adlandırılabilir olan siyasi vizyonu, Çin'in yüklesini rasyonel temeller üzerinde oluşturmaktan uzak bir görünüm sergilemektedir.

Bu noktada, Çin'in küresel bir aktör olarak, sonun başlangıcı şeklinde değerlendirilebilecek şekilde, 2001 yılında Dünya Ticaret Örgütü'ne üyeliğinden bu yana sergilediği ekonomik modernleşme süreci, buna paralel yürüyen bir demokratikleşmeyi getirebilmiş değildir.

Aksine, Doğu Türkistan bölgesindeki kalkınmanın sebebi, bu coğrafyanın sahip olduğu atıl doğal kaynakların aktif hale getirilmesi ve bu işletmelerin Pekin merkezli Çin şirketlerine devri ile birlikte bölgeye yeni iç göçlerin yaşanmasına neden oluyor.

Bu gelişme, Doğu Türkistanlıların hem ekonomik hem de demografik açıdan gerilemelerine neden olmasıyla dikkat çekiyor. Kaldı ki, Pekin yönetiminin ortaya koyduğu üzere, Doğu Türkistan bölgesine yapıldığı belirtilen alt yapı çalışmalarının dini, kültürel değerleri yok etme hedefini kamüfle etmeye matuf bir yapısı olduğu ortadadır.

Aksine, Çin ekonomik kalkınmışlığının doğurduğu baskı ve güç depresmesi ile askeri alanda kendine yeni alanlar açma ve Doğu ve Güney Çin Denizleri üzerinden bölgesel güvenlik ve barış süreçlerini tehdit eder hale gelmiştir.

Ayrıca, Hong Kong Özerk Bölgesi'nde uygulanmak üzere geçen hafta kabul edilen ulusal güvenlik yasası, Çin'e bağlı özerk bölgeler üzerinde ne türden icraatlar peşinde olduğunun son ifadesi olarak dikkat çekmektedir. Şi Çinping yönetiminin, Doğu Türkistan Müslümanlarına yönelik politikaları bu kitlenin dini inançlarını psikolojik hastalık olarak değerlendirmesi, farklı ülkelerde Müslümanlarla ilgili ortaya konulan politikaların ulaşabileceği hangi noktalara ulaşabileceğini göstermesi açısından önemli. Düne kadar, sadece Sincan bölgesindeki Müslüman Türk unsurlarına yönelik baskı ve şiddet bugün artık Çin'deki diğer Müslüman unsurlara yönelik olarak da şu veya bu şekilde uygulanma noktasına geldiği görülmektedir.

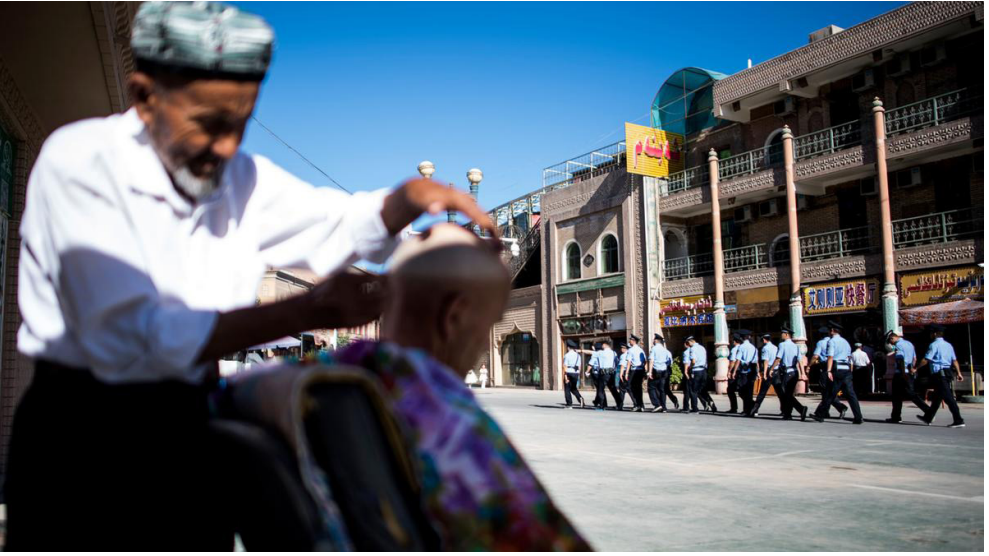

Yüzyıl ortalarından itibaren dönemin Çin hükümetlerinin, Tibet, Doğu Türkistan ve Keşmir'in Ladakh bölgesinde gibi siyaseten ve askeri anlamda zayıf bölgeleri egemenliği altına almasından bu güne kadar geçen süreye bakıldığında, Çin yönetimi bölge toplumlarına hu-

zur ve refah sağlamaktan uzak bir yönetim anlayışı ile hareket etmektedir.

Asya-Pasifik bölgesindeki diğer benzeri çatışma bölgelerinde olduğu gibi, Doğu Türkistan sorunu 19. yüzyıl sonu, 20. yüzyıl başlarındaki sömürgecilik süreçleri, bunların sona ermesi ve yeni güçlerin ortaya çıkması gibi oldukça komplike bağlamın bir sonucu olarak günümüze ulaşmıştır.

Doğu Türkistan'da Çin egemenliğinin tesis edildiği 1940'lı yıllardan 1949 komünist devrimine, 1976 yılından itibaren tedrici olarak dünyaya açılma politikalarından 1997 Hong Kong özerk yönetiminin Çin'e geçmesine, Çin'in 2001 yılında Dünya Ticaret Örgütü'ne kabulünden 2013 yılında Şi Cinping'in devlet başkanlığına kadar farklı süreçler bölgedeki Türk-Müslüman unsurlara yönelik politikalarda olumlu politikaların gelişmesine yol açmamıştır.

Çin yönetimi, sömürge döneminden başlayarak bugünlere kadar ulaşan sorunları ulusal güvenlik söylemi ile aşması mümkün gözükmemektedir. Yeni bir küresel güç olarak ortaya çıkan Çin'in ekonomik varsılığının, ülke sınırlarında yaşayan toplumların hak ettikleri şekilde barış ve güvenliklerini sağlayacak şekilde yeniden yapılandırılmamasına ihtiyaç vardır. Çin'in bu iç dengeyi bulma yönünde

her türlü başarısızlığı, gerek ulusal gerekse uluslararası arenada yeni sorunlarla karşı karşıya kalmasına neden olacaktır.

Bu noktada, bölge halklarına düşen ise, Doğu Türkistanlılar bağlamında değil, temel talepleri ortak olduğu gözlemlenen başta Tibet, Hong Kong ve Tayvan olmak üzere ülke genelinde değişimi isteyen tüm çevrelerle birlikte süreçlerin yeniden değerlendirilmesidir.

DAHA KAÇ AİLE PARÇALANACAK...

Doç. Dr. Ömer KUL
(İstanbul Üniversitesi
Öğretim Üyesi)

Daha kaç sebi, yetim ve öksüz kalacak?

Adı soyadı: Mevlüde Hilal

Doğum Tarihi: 1 Temmuz 1986

Memleketi: Gulca/Doğu Türkistan

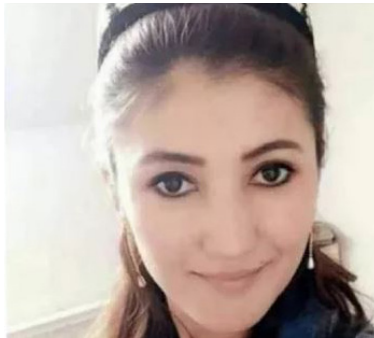
Uyruğu: Türkiye Cumhuriyeti Devleti vatandaşı

Akıbeti: Sözde eğitim kampı + hapis

Suçü: İsnat edilen “devleti bölmeye teşebbüs”, gerçeğı Türkiyede okumuş olmak.

Mevlüde Hilal, 2006 yılında Türkiye'ye gelmiş, bir yıl TÖMER'de Türkçe kursuna devam edip Samsun 19 Mayıs Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği bölümünü kazanmış. Lakin Samsun'daki eğitimini mücbir sebeplerden yarıda bırakıp İstanbul'a ablası Medine Nazım'ın yanına yerleşmiş. 1,5 yıl İstanbul'da hayata tutunmak

ve hayali okumak için çaba gösterdikten sonra İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu İşletme bölümüne kaydını yaptırmış ve 2012 yılında mezun olmuş. Okulu biten ve 2006'dan 2012 yılına kadar kaldığı ülkemizde vatandaşlık için müracaat eden Mevlüde Hilal'in başvurusu olumlu neticelenerek Türkiye Cumhuriyeti Devleti vatandaşı olur.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti vatandaşı olur.

Mevlüde Hilal, vatandaşlığa hak kazandıktan sonra memleketi Doğu Türkistan'da bıraktığı annesi Tursunay Muhpul'un ağır hasta olduğu haberini alınca, vefalı bir evladın yapması gerekeni gözünü kırpmadan yapıp, annesine bakmak üzere memleketine döner.

Okulu biten ve 2006'dan 2012 yılına kadar kaldığı ülkemizde vatandaşlık için müracaat eden Mevlüde Hilal'in başvurusu olumlu neticelenerek Türkiye Cumhuriyeti Devleti vatandaşı olur.

Mevlüde Hilal, Doğu Türkistanlı bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşının Çin büyükelçiliği veya konsolosluklarında pasaportuna vize almanın ne demek olduğunu yakından bilen birisidir. Çinli yetkililer gözünde zaten potansiyel terörist damgası yiyen Mevlüde Hilal,

annesinin durumunun aciliyeti ve biraz da iş ve işlemleri hızlı birer düşüncesiyle Çin Halk Cumhuriyeti pasaportunu kullanarak memleketi Gulca'ya döner.

Kader ağlarını örmüş, muhtemelen keşke hiç kullanmasaydım diyeceği Çin pasaportu ile ata vatanına dö-

nen Mevlüde Hilal'i zor günler bekler. Annesini gören, hizmetini yapan Mevlüde Hilal, Türkiye'ye dönmeyi hayal ettiği sırada herkesin olduğu gibi kendisinin de pasaportuna ÇKP yetkilileri el koyar. Bu durum Mevlüde Hilal'in Gulca'dan çıkamamasına neden olur ve gözü gibi gördüğü ikinci vatani Türkiye'ye dönemez.

rüne tıkmaya başlar. Kamplara alınanlar tabii ki öncelikli olarak Türkiye'de eğitim görmüş kişilerdir.

2017 senesinde kampa kapatılan Mevlüde Hilal, 2019 yılına kadar gün yüzü görmeden, hemen her Doğu Türkistanlı'nın muhatap zorunda kaldığı aşağılama, tecavüz, işkence ve hor görülme yaşar. 2019'da bir ara serbest bırakılan Mevlüde Hilal,

Doğu Türkistan'da hayat 2016 senesi itibariyle bir nevi cehenneme döner. ÇKP yönetimi sözde eğitim gerçekte ise işkence ve mankurtlaştırma kamplarını peşi sıra açmaya başlar ve önüne geleni kılıf bile bulmaya gerek görmeden bu tecrit kampla-

12 Haziran 2019 tarihinde "devleti bölmeye teşebbüs" suçlamasıyla 10 yıl hapis cezasına çarptırılır.

Ablası Medine Nazımı bugüne kadar hiçbir netice alamadığı bir mücadele yürütmekte. Ziyaretime geldiğinde 12 Haziran 2019 tarihinden bu yana kardeşinden hiçbir haber alamadığını, avukat tuttuğunu, resmi makamlarla irtibata geçtiğini la-

kin hiçbir ilerleme kaydedemediğini gözleri dolarak anlattı. Medine Nazım kardeşinin ölü ya da sağ olup-olmadığını, hangi cezaevinde veya kampta yatırıldığını dahi bilmediğini boğuk konuşmalarında tarafımıza ifade etti.

Kardeşinin Gulca'ya döndükten sonra bir taraftan annesine bakarken diğer taraftan da geçimlerini sağlayabilmek için Türkçe ve İngilizce kurs öğretmenliği yaptığını, Türkiye'de veya Çin'de iken hiçbir siyasi olaya katılmadığını, Gulca'ya döndükten sonra da evlendiğini ifade eden Medine Nazım, kardeşinin Ayşe adında bir kız çocuğu dünyaya getirdiğini, talihsizlikler yakasını bırakmayan Mevlüde Hilal'in evliliğini sonlandırması ve akabinde sözde eğitim kampına atılması üzerine minik Ayşe'ye

hasta annelerinin bakmak zorunda kaldığını, olup bitenden habersiz şansız ama kaderi olan bir coğrafyada dünyaya gelen Ayşe'nin hiçbir zaman annesütü içemediğini, ana kokusunu hissedemediğini, şu günlerde 4 yaşına yaklaşan Ayşe'nin ana şefkatine muhtaç olduğunu gözleri yaşlanarak anlattı.

Medine Nazımı, Türkiye Cumhuriyeti devleti vatandaşı olan kardeşi Mevlüde Hilal'in ve doğal olarak vatandaş olması gereken yeğeni minik Ayşe'nin Türkiye'ye getirilmesi için Devlet yetkililerimizle irtibata geçmiş. Talebi gayet insani: "Türk vatandaşı kardeşime

gereken korumanın sağlanarak can, mal ve ırz güvenliği içinde yaşayacağımız yeni vatanımıza dönmesi".

Mevlüde Hilal'in ilk olmadığını, onlarca Türk vatandaşı Doğu Türkistanlı'nın Çin beyin yıkama kamplarında işkence, kötü muamele, tacavüz, dini ve milli değerlerinin aşağılanarak cebren tutulduğunu sağır sultan bile duymakta.

Biz de bu vesile ile sayın Dışişleri Bakanımızı, konu ve genel durum hakkında bilgilendirmek isterim. Dı-

MEDENİ HALLİ		DİNİ		KAN GRUBU	
BEKAR		İSLAM			
İL		İLÇE		BAHCELİEVLER	
İSTANBUL		BAHCELİEVLER			
HÜRRİYET MAHALLESİ					
CİLT NO.		AİLE SIRA NO.		SIRA NO.	
0034		00892		0001	
VERİLDİĞİ YER			VERİLDİĞİ MEDENİ		
BAHCELİEVLER			YENİDEN		
KAYIT NO.		VERİLDİĞİ TARİHİ			
18003		27.08.2012			
ALPER KAPTAN V.H.K.İ.					
TUNCAY KÖRÜKÇÜ V.H.K.İ. Nüfus Müdürü Ad.					
ÖNCEKİ SOYADI					

TÜRKİYE CUMHURİYETİ NÜFUS CÜZDANI	
	
SERİ NO. B12 № 349653	
T.C. KİMLİK NO. 22877791126	
SOYADI HİLAL	
ADI MEVLÜDE	
BABA ADI HİLALETTİN	
ANA ADI TURSUNAY	
DOĞUM YERİ	DOĞUM TARİHİ
XINJIANG	01.07.1986

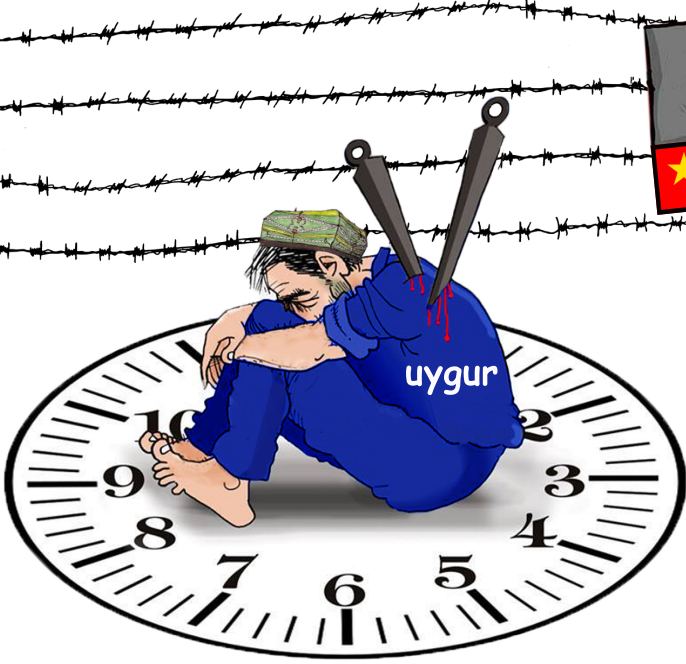
şişleri Bakanımız Sayın Mevlüt Çavuşoğlu'nun en az bizim kadar meselelere vakıf olduğuna inanıyorum. Türk Devleti tarihi büyüklüğünü, aynen İspanya'dan Yahudilere, Macaristan ve Polonya'dan Hristiyanlara, Irak'tan Peşmerge'ye, Suriye'den Arap ve Türkmenlere, Balkanlar ve Kırım'dan can kardeşlerimize geçmişte yaptığı şevkat elini uzatacak, tarihi misyonunu yerine getirerek, en azından öz ve resmi vatandaşlarını, zalimin zulmünden kurtaracaktır.

Gözlerimiz yaşlı ama yollarda minik

Ayşe ve suçu sadece Türkiye'de okumak olan Mevlüde Hilal'den gelecek güzel haberleri beklemekteyiz...

çin toplama kamplarındaki 3.kurban bayramı...

er.serhan

UYGURLARA “ÇİN İŞKENCESİ”: DOĞU TÜRKİSTAN’DA NELER OLUYOR?

Mustafa BAÇ
Gazeteci-yazar
(Euronews)

Çin’in 1949 yılından bu yana hakimiyeti altında tuttuğu Doğu Türkistan’ın kırsal kesimlerinde etrafı yüksek duvarlarla çevrili inşaatlar devam ediyor. Uydu görüntüleri, Doğu Türkistan çöllerinde inşa edilen ve içinde yüz binlerce Uygur Türkü’nün tutulduğu toplama kamplarının son bir yılda tam 3 katı büyüdüğünü ortaya koyuyor.

Birleşmiş Milletler’e (BM) göre 1 milyon civarında Müslüman Uygur Türkü Çin’in ‘eğitim merkezi’ olarak dünyaya lanse ettiği toplama kamplarında tutuluyor.

Sincan bölgesinde ve Çin’in değişik yerlerinde gerçekleşen saldırıların ardından bu eylemlerden Uygurları sorumlu tutan Çin, 2014 yılından itibaren ‘teröre karşı halk mücadelesi’ adı altında yeni bir süreç başlattı. Ancak Uygurlara yönelik kültürel ve dini kısıtlama ve baskılar 2009 yılından itibaren giderek hız kazandı.

Erkeklerin sakal bırakması ve kadınların uzun kıyafet giymesi kısıtlanırken halkın düğünlerde alkol kullanmaya zorlanması da bu uygulamalardan bazıları.

Müslüman Uygur Türklerini kamplarda topladığı yönündeki suçlamaları reddeden Pekin, Doğu Türkistan genelinde inşa edilen söz konusu yapıları, dünyaya “eğitim merkezi”, “rehabilitasyon merkezi” ya da “mesleki eğitim merkezi” olarak lanse ediyor. Reuters ekibi kamplardan

7’sini ziyaret etmek istedi. Etrafı kalın duvarlarla çevrili kamplarda güvenlik kulübesinden gözetleme kulelerine ve dikenli tellere her şey mevcut. Çin yönetimi, kampların mesleki eğitim merkezi olduğunu iddia ediyor. Doğu Türkistan genelinde on binlerce kişi hükümet tarafından işe alındı.

gördükleri kampların sayısı net olarak bilinmiyor.

Daha önce toplama kamplarından birinde tutulan Kayrat Samarkan, yaşadıklarını şu sözlerle anlattı: “Sorgulama sırasında ağır işkence gördük, ufacık hücrelerde çok sayıda insan bir arada tutulduk ve kimilerini intihara sürükleyen Komünist Parti rejiminin acımasız uygulamalarına maruz kaldık.”

Şu anda Kazakistan’da yaşayan Kay-

Komünist Parti’ye yakın kişiler, halkın arasına giriyor, istihbarat topluyor ve şüpheli gördükleri kişileri güvenlik görevlilerine bildiriyor.

Geçmişte okul, hastane ya da kamu binası olarak hizmet veren bir çok bina da küçük kamplara dönüştürüldü.

Çin’in Doğu Türkistanlıları tuttuğu ve ülkeden kaçan Uygurların ifadesiyle işkence

rat, 2017 yılının ekim ayında ziyaret amaçlı Doğu Türkistan’a döndüğünde hemen bir yerel polis karakoluna çağırılmış.

Metal bir sandalyeye zincirlenerek 3 gün boyunca uykusuz bir şekilde sorgulandığını dile getiren Kayrat, sorgu sırasında sık sık, Çin’den neden ayrıldığı, Kazakistan’da ne iş yaptığı ve hangi sıklıkla camiye gittiğinin defalarca sorulduğunu belirtti.

Sorgusu tamamlandıca da kendisine Kazakistan'a yakınlığı nedeniyle 3 ile 9 ay arasında Altay bölgesindeki bir "yeniden eğitim merkezine" gönderileceği tebliğ edilmiş. Toplama kampında 15 kişinin kaldığı bir hücreye konulmuş. O andan itibaren de günlük rutin Çince şarkılar ezberleyip söylemiş, Çince yazılar yazmış, Komünist doktrinler okumuş ve her gün Çin Komünist Partisi hakkında saatler süren konuşmaları dinlemek zorunda kalmış.

Şu anda 30 yaşında olan Kayrat, "Beni alıp bir odaya götürdüler, metal, sandalyeye benzer bir cihaza bağladılar. Bu cihaza zincirlendiğinizde ayakta kalıp hareket edemiyorsunuz. Göğsünüz açıkta kalacak şekilde kollarınızdan metal cihaza bağlanıyorsunuz. Cihaza bağlı kaldığım 6 saat sonra tüm vücudum perişan haldeydi. Sadece 10 dakika bu cihaza bağlı kaldıktan sonra bedeniniz dayanamaz hale geliyor. Hareket ettikçe demirler vücudunuza temas ediyor. 6 saat sonra ise acı dayanılmaz hale geliyor." dedi.

Kamp şartlarına daha fazla dayanamayan Kayrat Samarkan, 3 ay sonra intihar edince kendini toplama kampının revirinde bulmuş. 2018'in şubat ayında kampa salıvermişler ve mart ayında da Kazakistan'a gitmesine izin verilmiş.

BM: Çölün ortasında, hiçbir hakkın bulunmadığı merkezler

Birleşmiş Milletler Irk Ayrımcılığının Ortadan Kaldırılması Komitesi Çin'i, Türkistan'ı hiçbir insan hakkın bulunmadığı kitlesel toplama kampına dönüştürmekle suçluyor. Eartrise Media isimli sivil toplum kuruluşunun, 39 toplama kam-

py üzerinde yaptığı uydu görüntüsü analizi, bu kampların hacminin nisan 2017 ile ağustos 2018 arasında 3 kat daha büyüdüğünü ortaya koyuyor. 39 kampın kapladığı alan ise kabaca 140 futbol sahası büyüklüğünde. Uluslararası medya, kampların

bir kısmının yerini, Çin hükümetinin verdiği inşaat ihale ilanlarından yola çıkarak tespit etti. Eartrise'in kurucusu Edward Boyda, "Kamplardan 80'ini hızlıca buldum. Çoğu birbirine benziyor, çünkü hepsinde kullanılan metot aynı" diyor.

"Allah'a inanmadığımı ve dini reddettiğimi belirten bir belge imzaladım"

Gülziya Mogdunkzy de geçen yıl Kazakistan'dan Doğu Türkistan'ın Kaşgar kentindeki köyüne dönmüş. Ancak gelir gelmez ilk olarak ev hapsine alınmış. Yerel yetkililerin kendisine İslam'ı

Çin'in 'aşırılıkla mücadele güvenlik önlemleri' sadece bu kamplarla sınırlı değil.

Nüfusu oldukça az olan kırsal kesimlerdeki köyler bile güvenlik güçlerince mercek altına alınmış durumda. Çok sayıda casusun yerleştirildiği yerlerde kuş uçurulmuyor.

inkar etmesi ve bunu deklare etmek için de belge imzalamaya zorladığını belirten Gülziya, akrabalarının birçoğunun kamplara götürüldüğü için de hiçbirisi ile görüşemediğini aktardı.

“İslam’a kesinlikle inanmamam gerektiği söylendi”

“İslam’a kesinlikle inanmamam gerektiği söylendi. Boyun eğmek zorunda kaldım. Bir de Allah’a inanmadığımı ve dini reddettiğimi belirten bir belge imzaladım. Eğer bunu yapmasaydım şartlar çok daha ağır hale gelecekti. Tüm Müslümanları, dini inkar ettiklerini deklare eden bir belge imzalamaya mecbur ediyorlar. İnsanlar Allah’a inandığını söylemeye korkuyor.”

Çinli polisler, Kaşgar kentinde gözaltına aldıkları Uygur Türklerinin başına siyah örtü geçirerek bilinmeyen yerlerdeki kamplara götürdü.

Bölge sakinleri tutuklananların bir daha evlerine dönemediğini ifade ediyor. Güvenlik görevlileri ve tek tek turistin dışında sokaklarda genç erkek görmek neredeyse imkansız.

Camiler bomboş

Doğu Türkistan’daki camilerin tamamının üzerinde, Komünist Parti’ye bağlılık bildiren “Partiyi sev”, “Ülkeyi sev” gibi devasa propaganda afişleri asılı.

Cuma namazlarında ise camiler artık bomboş kalıyor. Çünkü camiye gelenler kayda alınıyor ve fişleniyor.

Doğu Türkistan’da tutuklanan ve gözden kaybolan insan sayısı günden güne artıyor.

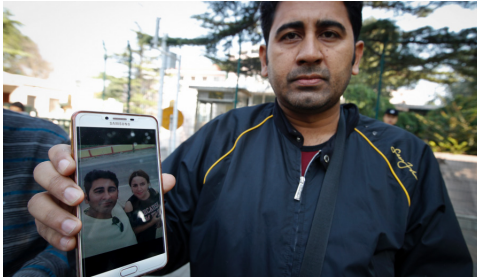
Geçen yıldan bu yana sayı çok daha fazlaştı.

Doğu Türkistanlı Mailikemu Maimati isimli kadınla evli Pakistanlı iş ada-

mı Mirza Imran Baig, pasaportuna el konulan eşi ve oğlunun ülke dışına çıkabilmesi için aylardır mücadele ediyor.

Ancak Çinli yetkililer, 33 yaşındaki kadının ve 4 yaşındaki oğlunun yurtdışına çıkışına izin vermiyor. Pekin'deki Pakistan Büyükelçiliğinin önünde bekleyen ve kendi ülkesi Pakistan'dan eşinin serbest kalması için devreye girmesini isteyen iş adamı Mirza Imran Baig, eşinin gözaltında tutulduğu toplama kampını ziyaret etmiş.

Mirza Imran, kamptaki şartlardan bahsetti:

“Orası bir cezaevi. Her hücrede ortalama 20 kişi var. Hiç kimse, hakkındaki bir hükümden ya da yargı kararından dolayı orada tutulmuyor. Ayrıca hücrelerde hijyen yok, bundan dolayı insanlar da hastalanıyorlar.” diye konuştu.

İnsan Hakları İzleme Örgütü: Uluslararası yasalara göre kanun dışı

İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün Çin Direktörü Sophie Richardson, uluslararası yasalara göre bu tür “eğitim merkezlerinin” yasa dışı olduğunu ve tutuklanan vatandaşlardan tam anlamıyla “siyasi sadakat” beklendiğini söyledi.

“Doğu Türkistan'da yaşananlar asla kabul edilebilir bir durum değil.” diyen Richardson, Buralar hükümet ve parti tarafından yönetilen tesisler. İçeride tutuklu bulunan hiç kimse uyarı almadı ya da cezaya çarptırılmadı. Yayımladığımız raporda da belirttiğimiz gibi, yerel yetkililer, çok açık bir şekilde kamplara gönderilmemek için avukata ihtiyacınız olmadığını söylüyor. Yani zaten mahkemeye çıkarılmadan kampa gönderiliyorsunuz. Bu tam anlamıyla partiye sadakate zorlamak için kullanılan bir yöntem.” ifadelerini kullandı.

“Birbirimizi fişlememizi istiyorlar”

Doğu Türkistanlılar İstanbul’da sık sık Çin hükümetine karşı protesto gösterileri düzenliyor. Bu arada salıverilmiş olsalar bile çok sayıda Uygur hala gözaltındayken yaşadıklarını anlatmaya korkuyor. Radikal eğilimli gruplarla bağlantısı olduğu iddiasıyla tutuklanan bir iş adamı, “Beni, Türkiye’deki Doğu Türkistanlılar hakkında kendilerine casusluk yapmam şartıyla serbest bıraktılar.” sözleriyle Uygurların birbirlerini fişlemesini istediklerini kaydetti. Adının açıklanmasını istemeyen bir başka iş adamı, uzun tutukluluğun ve gördüğü ağır işkencelerin ardından serbest bırakılmış. Daha sonra da yurtdışına kaçmış.

“Birbirimizi fişlememizi istiyorlar”

Yine adının açıklanmasını istemeyen Doğu Türkistanlı bir kadın, sağlık durumu kötüye giden babasıyla ilgilenmek için 2017’de Türkiye’ye gelmiş. Türkiye’ye gelmeden önce 2 çocuğunu kayın validesine bırakmış.

Ancak aldığı son bilgilere göre, Çinli yerel yöneticiler çocukları ninesin-

den alıp Hotan’da bir yetimhaneye göndermiş, kayın validesi de cezaevine konulmuş.

“Türkiye’ye gelirken küçük çocuğum henüz 2 yaşındaydı. Kendi ihtiyaçlarını karşılayamazlar ki. Çocuklarıma benim yedirip içirmem lazım. Tek başlarına hiçbir şey yapamazlar. Yaşları 10 ya da 15 olsa kendi kendilerine bakabilirlerdi. Şimdi çocuklarım neredeler? Acaba çocuklarım şimdi nerede yatıp kalkıyor, neler yapıyorlar? Yemek yiyebiliyorlar mı? Hastalar mı? Ne olacak benim çocuklarıma? Her gece bunları düşünüyorum” diye yaşadığı acıyı anlattı.

Çin son olarak Doğu Türkistan’daki demografi yapısını da değiştiriyor. Peki bu bağlamda Han Çinlilerini hızla bölgeye kaydırıyor.

Ayrıca Çin’in, bölgedeki geleneksel İslam ve Orta Asya mimarisinin en iyi korunan yerlerinden biri olarak kabul edilen Kaşgar’daki tarihi birçok yapıyı yıkarak, Uygur tarihinin izlerini silmeye devam ettiği ifade ediliyor.

DOĞU TÜRKİSTAN'DA ADIM ADIM SOYKIRIM

İHH Mütevelli Heyeti Üyesi Yılmaz tarafından hazırlanan “Doğu Türkistan Toplama Kampları: Adım Adım Soykırım” adlı rapor, İHH Genel Merkezinde çeşitli STK’ların katılımıyla yapılan basın toplantısıyla kamuoyu ile paylaşıldı.

Doğu Türkistan’daki Çin işgali yeni boyutlar kazanarak derinleşirken, bölgeden insan hakkı ihlalleri haberlerinin artması kaygı uyandırıyor. Son yıllarda özellikle toplama kampları ve buralardaki insanlık dışı muamele saklanamayacak boyutlara ulaştı. Batılı ülkelerin Hong Kong’daki ihlallere yoğunlaştığı bir dönemde yüzbinlerce Uygur Türkünün mağdur edildiği toplama kampları her geçen gün derinleşen bir yara halini aldı.

Bu kampların sayısı, nerede kuruldukları ve içeride neler yaşandığı konusunda Türkçede en kapsamlı insan hakları raporu İHH Mütevelli Heyeti Üyesi Murat Yılmaz tarafından hazırlandı. “Doğu Türkistan Toplama Kampları: Adım Adım Soykırım” adlı rapor, İHH İnsani Yardım Vakfı Genel Merkezinde yapılan basın açıklaması ile kamuoyu ile paylaşıldı. Toplantıya İHH Genel Başkanı Bülent Yıldırım, Özgür-Der Genel Başkanı Rıdvan Kaya, Mazlum-Der İstanbul Şube Başkanı Ali Öner, Uluslararası Mülteci Hakları Derneği Başkan Yardımcısı İbrahim Ergin ve İNSAMER Araştırmacısı Nureddin İzbasar katıldı. Toplantıda ayrıca bundan 11 yıl önce gerçekleştirilen 5 Temmuz 2009 Urumçi Katliamı da anıldı.

“Doğu Türkistan halkı kurban verildi”

Sözü ilk olarak İHH Genel Başkanı Bülent Yıldırım aldı. “Söz konusu Doğu Türkistan olunca Çin’in ambargosu nedeniyle ne yazık ki sesimizi çok fazla duyuramıyoruz” diyen Bülent Yıldırım şunları söyledi:

“Bu ümmet bugün itibariyle Doğu Türkistan halkını kurban vermiştir. Ama bu kurbanı vermeye devam edersek yarın bir gün tüm coğrafyamız aynı sonuçla karşılaşacak. Eğer bu açıklanacak rapora medyamız gereken önemi verirse Mavi Marmara’nın Filistin için yükselttiği sese benzeyecek. Tabi ki bu rapor yine Çin ambargosuna uğramazsa. Çin, bazı devletlere ekonomik kaynaklar aktararak kendini güvene alıyor.”

“Doğu Türkistan’daki zulüm görmezden geliniyor”

Mazlum-Der İstanbul Şube Başkanı Ali Öner ise Doğu Türkistan’daki zulmün yeni bir şey olmadığını ve her geçen gün giderek arttığını ifade etti. Ali Öner, “Doğu Türkistan’daki zulüm görmezden geliniyor. Kadınların ve çocukların ailelerinden ko-

partıldığı bir bölgeden bahsediyoruz. Ama ne yazık ki bu konu medyada es geçiliyor. İslam coğrafyasının birçok bölgesinde zulüm var evet. Ama maalesef ki Doğu Türkistan’daki zulüm hepsinden fazla” dedi.

“Bizlere düşen bu tepkileri çoğaltmak”

Özgür-Der Genel Başkanı Rıdvan Kaya:

“Çin’in zulmü söz konusu olduğunda birileri hemen devreye gidiyor ve Amerikan emperyalizminden bahsediyor. Dün bunu Hitler’in Almanya’sı yapıyordu bugün Çin yapıyor. Burada açık bir şekilde insanlara zulmediyor. Asimilasyon insanlık suçudur. Buna karşı maalesef devletler, lal olmuş durumda ekonomik nedenlerden ötürü. Vicdan sahiplerinin daha fazla rol alması gerekiyor. Burada ortaya

konan tepki bir nebze de olsa devletleri harekete geçirebilir. Bizlere düşen bu tepkileri çoğaltmak ve Doğu Türkistanlı mazlumlara sahip çıkarak Çin zulmünü ortaya çıkarmaktır. Allah, Doğu Türkistanlı kardeşlerimizin yardımcısı olsun.”

“Çin yönetimini yüreklerimizde mahkûm edelim”

Uluslararası Mülteci Hakları Derneği Başkan Yardımcısı İbrahim Ergin: “Her vicdanlı insanın yüreğinde Çin siyasi yönetimi mahkûm edilmeli. Ve bu tepkimizi bir boykot şekli olarak hayatımızın her alanında uygulayalım. Herkes en azından bu katliamı yüreğinde buğz ederek Çin’i mahkûm etmeli.”

“Urumçi katliamı bir milattır”

İHH İNSAMER Araştırmacısı Nureddin İzbasar: “Doğu Türkistan’dan götürülen kızlarımıza ne yazık ki saldırıda bulunuldu. Kimi öldürüldü kimi de tacize uğradı. Urumçi’de yapılan katliam, Doğu Türkistan’da bir milat oldu ve Çin zulmün dozunu artırdı. Hala hem toplama kamplarında hem de Doğu Türkistan’ın tüm alanlarında bu zulüm devam ediyor. 2009’daki katliam dönüm noktası ol-

makla beraber bugünkü zulümlerin de ön ayak sesiydi. Tüm vefat eden kardeşlerimi rahmetle yad ediyorum.”

Ay yıldızlı tişört giymek kampa alınma sebebi!

Son olarak sözü alan Murat Yılmaz, “Doğu Türkistan Toplama Kampları: Adım Adım Soykırım” adlı raporu kamuoyu ile paylaştı. Raporu, görsellerle destekleyerek anlatan Yılmaz, “Kamplara Kimler Alınıyor” başlığı altında ortaya çıkan çarpıcı bilgileri şöyle sıraladı: “Bir çadır ya da pusulaya sahip olmak, Mutfağında birden fazla bıçağı olmak, Pasaportu olmak ya da yurt dışına çıkmış olması veya yurtdışından biriyle konuşmak, Başkalarına günah işlememesini söylemek, Fazladan yiyeceğe sahip olmak, Güneş doğmadan önce kahvaltıyı yapmak, Alkol ve sigara kullanmaktan kaçınmak, Sakallı olmak ya da başörtüsü takmak, Camiye gitmek, namaz kılmak veya oruç tutmak, DNA örneğinin alınmasına izin vermemek, Bazı sosyal medya uygulamaları kullanmak, Okullarda veya resmi dairelerde anadilini konuşmak, Üzerinde ay yıldız bulunan tişört giymek veya bu sembollerini kullanmak.”

Kaynakça

<https://www.dunyabulteni.net>

<https://ogunhaber.com/>

<https://tr.euronews.com>

<http://turkistantimes.com/>

DOĞU TÜRKİSTAN BASIN VE MEDYA DERNEĞİ

Dergimiz Doğu Türkistan'daki Son durum Ve ilgili güncel haber ve makaleler aracılığıyla Türk Halkını bilinçlendirmektedir.

DOĞU TÜRKİSTAN GERÇEĞİ

Genel Yayın Yönetmeni
Abdulvaris ABDULHALİK

Grafik Tasarım
Merdan UYGUR

Editör
Ali ÖZUYGUR
Abdulvaris ABDULHALİK

Karikatür
Erşat ABLET

Yayın Kurulu
Doğu Türkistan Basın
Ve Medya Derneği

Yayın Türü
Aylık Yayın

Yazışma Adresi
Kartaltepe Mah. Geçit Sok.
No: 6 Dük 2 Sefaköy K.çekmece
İSTANBUL

info@turkistanmedia.com
+90 212 540 31 15
+90 553 895 19 33

SESSİZ ÇİĞLİK

